

0513

A MAGYAR HÍRLAP HÉTVEGI MELLÉKLETE
2017. MÁJUS 13.
SZERKESZTETTE: PETÁN PÉTER
MŰVÉSZETI VEZETŐ: SALÁT ZALÁN PÉTER

E z ü s t k a n á l

Thomas Moore: A májusi hold

*A májusi hold csupa láng ma, szívem,
lámpást visz a földi bogárka, szívem;
a bércek alatt
száz út csalogat,
mikor álom esőz a világra, szívem!
Ébredj, tündöklik az ég, gyönyöröm,
üdvünk sose volna elég, gyönyöröm,
s mert napja rövid
legjobb, ha kicsit
meglopjuk utána az éjt, gyönyöröm!*

*Már alszik a föld megigézve, szívem,
csak a Csillagász les az égre, szívem,
meg én, de nem int
oly fényt neki, mint
a te szép szemed isteni fénye, szívem.*

*Jöjj hát, míg nem kel a nap, gyönyöröm,
a Tudós szeme mást kutat, gyönyöröm,
s ha csövébe befog,
majd azt hiszi, hogy
te is ég szeme, csillaga vagy, gyönyöröm!*

Szabó Lőrinc fordítása

**„Nagy művész volt, de nem tudott úgy élni,
ahogyan szeretett volna”**

A hatalmas Manno

Az idén százhusz éves magyar labdarúgás első két bajnoki idényében egy társai által hol Miltinek, hol – nemzetiségére utalva – Görögnek becézett, csupa izom fiatalember nyerte meg a gólkirályi címet. Örökre beírta a nevével ezzel a legnépszerűbb sportág hazai történetébe. Pedig ha megrajzoljuk élete portréját (szóban persze, ugyanis túlon túl nagy bátorság lenne bárkinek is valóban rajzolni kezdeni, ha ismeri az ő munkáit...), az derül ki, sok minden volt ő, de legkevésbé labdarúgó. Az allround sportember, aki két egyéni sportágban is világklasszisnak számított. Hajós Alfrédon kívül az egyetlen magyar, aki részt vett az olimpiák „klasszikus” és művészeti versenyében is. Hős katona. A két világhá-

ború közötti időszak egyik legkiválóbb grafikus, a karikatúra műfajteremtője, a magyar sportplakátrajzolás egyik úttörője. Kiváló szobrász. A 20. század elejének polihisztorát Manno Miltiadesnek hívták.

Manno Demeter jómódú gabonakereskedőnek számított a vajdasági Pancsován. A település 1872-től egészen a trianoni rendezésig az Osztrák–Magyar Monarchiához, ezen belül Magyarországhoz tartozott. Többségükben szerbek, illetve magyarok és németek lakták – a mondat első részéből következően, amikor a család aztán az 1880-as években Budapestre költözött, tagjait görög és szerb nemzetiségűnek is mondták.

Tévesen: ők görögök voltak. Ha bárkinek kétségei lennének, elég megismernie a gyerekek keresztnévét. Az idősebbik fiút Leonidasnak, az ifjabbat Militadesnek nevezték el, a kislányt a Calypso nevet kapta. A szigorú apa, aki mindennél jobban szeretete volna, hogy fiai az ő mesterségét folytassák, az ő cégét vegyék majd át, mindkettőjüket beíratta a piaristákhoz. Leonidas 1894-ben le is érettségizett ott, a sokkal bohémabb Miltit azonban egy idő után eltanácsolták onnan.

A két fiú azért nem volt annyira különböző. Mindkettőjüknek közös szerelme lett a sport, amelyben részben a görög gyökereikhez való kapcsolódást is látták. Szinte minden létező szabadidő sportágba belekóstoltak

– nem is eredménytelenül. A három évvel idősebb, akkor már a huszadik születésnapjához érő Leonidas egyike volt annak a nyolc magyar sportolónak, aki benevezett az 1896-os athéni olimpiára. Saját pénzen utazott ki, vitte magával az öccsét is. Akkoriban a Magyar Athletikai Club, a MAC sprintere (is) volt, a 100 és a 400 méteres síkfutásra jelentkezett, ám végül nem állt rajthoz. Ám ott volt szinte minden versenyen, ahol csak a barátai elindultak. Persze a tengerparton is, ahol Hajós (akkor még hivatalosan Guttman) Alfréd megnyerte a magyar sport első két olimpiai bajnoki címét, majd György királyi herceg felhúzta a tiszteletére a lobogót a zászlórúdra.

folytatása a III. oldalon

Manno Miltiades, a nagy bajnok, aki több sportágban is jeleskedett
FORRÁS: MAGYAR OLIMPIAI ÉS SPORTMÚZEUM

„Kisgyerekkoromban szenvedélyesen labdáztam. A stucgot szerettem a legjobban, mert ott nagyokat lehetett sózni meg tempózni.”

A hatalmas Manno

folytatás az I. oldalról

Az akkor még mindössze csak 18 éves bajnok egyébként azzal szinte le is zárta úszókarrierjét, hogy új szerelmének, a labdarúgásnak éljen. Amúgy elsősorban tőle tudhatjuk, hogy Leonidas ott volt a sporttörténelmi pillanatban: „A nagy boldogságban azzal sem törődtem, hogy halálosan kifárasztott a verseny. Nem is az ellenfelek jelentették az igazi küzdelmet, hanem a tengeren tornyosuló négy méteres hullámok s a víz retentő hidegsége. A magam erejéből partra sem tudtam mászni, kimerülten, dideregve, megkékült, elcsigázott testtel emelt ki Iszer Károly és Manno Leonidas” – emlékezett a diadal negyvenedik évfordulóján.

Hajós hamarosan nemcsak Leonidasszal, hanem az öccsével, Miltiadesszel is szoros barátságot kötött. A futballban ugyanis a kisebb Manno fiú bizonyult sokkal tehetségesebbnek. Bátyjával ellentétben a Magyar Úszó Egyesület atlétája volt eleinte, klubtársaival 1897-ben megalakították a labdarúgócsapatot is. Amikor egykoriban az egyesületi kötelek meglehetősen lazák voltak, a Miltinek becézett, még csak 19 éves fiú előbb a Budai Footbalcsapatban, majd az ország vitathatatlanul legerősebb tizenegyesében, a Budapesti Torna Clubban bukant fel. (A MUE egykori futóbajnoka közben ragyogóan kerékpározott is, 1898-ban megnyerte az akkori legjelentősebb hazai versenyt, a Siófok és Budapest közötti csaknem 100 kilométeres távon.)

Mi több, hamarosan az eszelősen cselező Ray „Franci” és a mindenkinél több gólt szerző Manno Milti kedvéért ment ki az akkor még nagyrészt valóban úri közönség a legnagyobb mérkőzésekre. A publikum azért nem volt mindig „úri”. De Miltit – ezt tőle tudhatjuk – cseppet sem zavarta. Amikor évtizedekkel a visszavonulása után megkérdezték tőle a Nemzeti Sport újságírói, féltek-e a néha túlföntül vehemens, az ellenfelet megfélemlítő bécsi közönségtől, így felelt: „Az ellenfelektől nem féltünk... Hogy félhettünk volna a közönségtől? Mentől jobban ordítottak, annál erősebben játszottunk. Ez csak természetes. Bécsben egypárszor előfordult, hogy néhány suhanc szemtelenkedett, sértegetett. Bevitük az öltözőbe s adtunk neki egy pár pofont. A kedélyes bécsi publikum nevetett. Kelltet ez magának? – mondták a delikvensnek, amikor kikerült a szabadba. (...) A közönség félt tőlünk, nem mi tőlük.”

Minder Frigyes, a futballhősök egyik legnagyobb alakja árulta el később a Nemzeti Sportnak, hogy miért is volt könnyű megismerni Miltit – persze, túl a kiemelkedő játéktudásán: „Míntha most is magam előtt látnám, amint generális nadrágjában kergeti a labdát a régi Millenáris porondján. Milti nagyon büszke volt erre a rövid fehér nadrágjára, amelyre – nem tudni, kivel – széles vörös oldalszegélyt varratott fel magának. A játék forgatagában messziről meg lehetett ismerni Miltit tábornoki oldalsávos futballnadrágjáról.”

Említettük már, hogy Manno Miltiadésért rajongott a pesti futballközönség. Miután 1901-ben, az első hazai bajnoki idényben gólkirályként diadalra vitte a BTC-t, s játszott az akkor reprezentatívnek nevezett válogatott ma már természetesen nem hivatalos, a Richmond AFC és a Surrey Wanderers elleni

mérkőzésein, bejelentette, hogy a jövőben inkább két új kedvenc sportágában, evezésben és gyorskorcsolyázásban kíván versenyezni, ezért a futballra kevesebb ideje jut. Erre a Sport-Világ egyik 1902-es, év eleji számában szerkesztőségi üzenet jelent meg: „Lévai G. a küldött levelező-lapokban kifejezett óhaját Manno úrral közöltük, kit meleg érdeklődése igen meghatott. Szentül megígérte, hogy mihelyt szavával már lekötve nem lesz, meg fog felelni várákozásának és újból teljesen a football sportnak szenteli magát.”

Játszott még az 1902-es bajnokcsapatban is, mi több, megint elnyerte a gólkirályi címet, de attól kezdve tényleg csak akkor futballozott, ha ráért. S egyre kevesebb ideje volt. A Pannónia Evezős Egyesület tagjaként 1902-től tizenegy magyar bajnoki címet szerzett, megverte a Molesey regattán Európa akkori legjobbját, bizonyos Blackstaffe-ot. Még ha az angolok ezt nem is tudták elviselni. Sutba dobták híres sportszerűségüket. Manno Miltiadés így mesélte el élete legérdekesebb sportélményének történetét: „Molesey-ben a Diamondscullert indultam. Az elődöntőben Kinneart, a világbajnokot megvertem. A döntőben a Blackstaffe-fal kerültem szembe, akit már a startnál faképnél hagytam. Amikor az angolok látták, hogy biztos győztes vagyok, a cél előtt száz méterrel a közönség közül egy csónakot indítottak nekem, amely a szkiffemet összetörte és én a vízbe zuhantam. Így Anglia megmenekült egy súlyos vereségtől, mert hiába volt minden protestálás, szóba sem álltak velem.”

Tényleg remek evezős volt: harminchárom évesen még részt vett a nyolccással az 1912-es stockholmi olimpián. De minden más sikerét felülmúlta gyorskorcsolyázóként: a BKE, a Budapesti Korcsolyázó Egyesület tagjaként kétszer is Európa-bajnoki ezüstérmet nyert.

Úgy, hogy közben a saját lábára állt. A kor amatőrészmenyének völgye az volt, hogy a játékosok kinézték volna maguk közül, aki pénzt fogad el a sportolásért. A belle époque első kiváló magyar edzőjét, Gillemot Ferencet egy időre még a futballsportból is kiközösítették, mert hivatásos edzői állást vállalt. A sportolók többsége olyan anyagi körülmények között élt, hogy megengedhette magának passziója kiélését. A Manno család kisebbik fiúgyermeké ugyanebbe a körbe volt való. Am az édesapja nem nézte jó szemmel, hogy Miltiadés nem az ő útját járja, hanem „léhaskodik”. Egyetlen koronát sem adott neki addig, ameddig nem vállal „tisztességes” állást.

A hihetetlenül tehetséges Milti azonban nem hagyta magát letéríteni az útról. Amikor megneszelt, hogy apja a Millenárison még a futballozók közé is lement, hogy megtalálja tékozló fiát, ő kerékpáron rötta a köröket, körbe-körbe. Amúgy meg előteremtette magának a megélhetésre valót: eladta a rajzait, a festményeit. Már régen befutott művész volt 1924-ben, amikor felkereste a Színházi Élet, a kor egyik legnépszerűbb újságja. Manno mesélt a gyerekkoráról s arról, mit szolt az édesapja az ő kedvteléseihöz: „Már kisgyerekkoromban szenvedélyesen labdáztam. A stucgot szerettem a legjobban, mert ott nagyokat lehetett sózni meg tempózni. Minden hónapban más helyen játszottam, mert a labdáimban

egy kis kavics volt, ami nagyon fájta a fiuknak és egy pár hét múlva már nem mert senki sem velem kiállni. Lassanként tértem át egyik sportról a másikra és hála Istennek, vittem valamire, bár az édesatyám mindig ellenezte a sportolást és a rajzolást is.”

A papa egyet hajlandó volt finanszírozni. A fiúk annyi kávéit ihattak a lakásukhoz közeli Pilvaxban, amennyit csak akartak. Annak a számláját minden hét végén rendezte. Amikor egyszer Milti nagyon megszorult, ezer kávéit számoltatott el a bohémságát felettébb kedvelő „főúrral”.

Hogy teljesítse önkéntes évét, 1903. október elsején bevonult katonának. A brassói 2. huszárezredtől 1904 őszén tartalékos hadapródjelöltként szerelt le. Később Hegedűs László festőművészől tanult rajzolni, majd 1905-ben kiköltözött Münchenbe, hogy elvégezze az ottani Képzőművészeti Akadémiát. Az első világháború kitörése után azonnal jelentkezett katonának, az első másfél évtized nagymenő futballistái közül szinte egyszerre vonult be Manno, Blum, Payer, Fritz, Müller, a két Nyúl fivér, Mandl, Feldmann, Zsák, Winkler, Senkey. Schlosser nem, mert őt testi alkalmatlanság címén kiszuperálták. Manno vitével harcolt, míg nem egy géppuskalövédéktől súlyos bokasérülést szenvedett. Népfelkelő huszár hadnagyként vonult be, századosként szerelt le. Teljes szívvel harcolt a hazáért, keserűségét látványos emlékművek elkészítésébe fojtotta. Ezek közül az egyik leghíresebb az övéinek, a gorodoki lovasrohamban harcoló huszároknak állított emléket. Az 1914-es ütközet tizenötödik évfordulóján leplezték le a domborművet, a Hadtörténelmi Intézet Díszudvarán ma is látható.

Manno Miltiadés utolsó két évtizedében – noha kizárólag amatőr alapon evezős edzőként is igyekezett átadni a tudását – elkötelezett művészként élte az életét. Elsősorban sport- és politikai tárgyú karikatúrákat, plakátokat rajzolt, újságoknak készített illusztrációkat. Munkáiban és munkáival gyakran bírálta az 1919-es tanács hatalmat, s népszerűsítette a Horthy-korszak politikáját. Gyakran hívták külföldre, de a görög a lelke mélyéig magyarrá lett. Soha nem akarta elhagyni az országot. Amikor megkérdezték tőle, miért nem megy Amerikába, ott temérdek pénzt kereshetne a rajzaival, így felelt: „Mit csinálnék vele? ...Egy jó kis borocska, néhány cigaretta, egy-két pihenőnap Nyergesújfalun éppen elég nekem... és itt mindenki szeret!”

Nem nagyon érdekelte a pénz. A bátyja, Leonidas vitte tovább a családi üzletet, 1944-es haláláig több más cég igazgatótanácsába is bekerült, kifejezetten jó kereskedőnek tartották. A húguk, Calypso 1901-ben férjhez ment, a jeles eseményről még a Sport-Világ is beszámolt, tekintve, hogy a vőlegény Arthur Yolland, „a Ferencz József nevelőintézet angol tanára, a jeles lawn-tennis és football játékos”, s mint ilyen, Manno Miltiadés BTC-s csapattársa volt. A későbbi jeles irodalomtörténész 1914 és 1946 között a Budapesti Tudományegyetemen, a névváltozás után a Királyi Magyar Pázmány Péter Tudományegyetemen az angol nyelv és irodalom rendes tanáraként adott elő.

Manno Miltiadés népszerűségét csak még tovább növelte, hogy a negyvenes-ötvenes

éveiben járva is megmaradt örök gyereknek. Minder Frigyes mesélte róla, hogy már fiatalon is a legkedvesebb szórakozása az volt, hogy az éj leple alatt kicserélte az akkor még gyakori cégtáblákat az üzletek bejáratánál. A BTC egy prágai túráján majdnem pórul járt, egy rendőrfőnök észrevette, miben mesterkedik. Füttyült, mint egy futballbíró, s Milti után eredt, hogy letartóztassa. Arra nem számított, hogy egy futóbajnokot akar megcsípni.

Manno Miltiadés még a harmincas évek elején is gyakorolta régi praktikáját. Minder mesélte a Nemzeti Sportnak: „Már öreg fejjel sétáltunk egyszer a Váci utcában, amikor Milti észrevette azt a medvét, amely magasan a sárok fölött a szájában hordja egy evőeszközyár reklámját, egy ezüstkanalat. Milti felsóhajtott: „Hej, ha egyszer ki tudnám, venni ezt a kanalat.”

Manno Miltiadés olyan plakátokat tervezett, mint a Nemzeti Sportuszoda megnyitójára készült, a válogatott mérkőzéseket népszerűsítő sora, s olyan maradandó alkotás fűződik a nevéhez, mint a Ferencváros profi csapatának turulmadaras címere. Életének utolsó kiemelkedő állomása az 1932-es Los Angeles-i olimpia volt, amelyre Birkózók című szobrával nevezett. Egyik modellje, Papp László olimpiai ezüstérmes, Európa-bajnok írta le később a keletkezés történetét: „A görög származású művész, aki elsősorban evezősversenyző volt, de a bátyjával gyakran lejárt birkózóedzésekre is, a világbajnok Varga Bélát és engem választott ki modellnek. Sokat töprengtünk, vitakoztunk, hogy melyik fogást ábrázolja a szobor. Dr. Varga Béla kedvenc fogása volt a német professzionista birkózóról elnevezett álló Hizler. Látványossága miatt javasoltuk, hogy ezzel pályázzék a művész a szellemi olimpián. Milti – csak így hívtuk őt sportberkekben – még azt a kedvességet is megtette, hogy nem csupán a mozdulatot ábrázolja hűen a szobor, hanem az arcvonásunkat is valóságban örökítette meg.” A szobor második helyezést ért el az amerikai Mahonri Young „Knockdown” (Kiütés) című munkája mögött.

Manno Miltiadés 1935. február 16-án hunyt el, Budapesten. A 8 órai újság így búcsúzott tőle: „Csak kevesen tudták, hogy a viruló külsejű ember súlyos betegségben, érzelmeszedésben szenvedett. Baját még súlyosbította dohányzószenvedélye. Néhány nap előtt súlyos nikotinmérgezőssel szállították be a budai helyőrségi kórházba. Szíve ezt az akut mérgezést már nem bírta el és ma reggel 7 óra 10 perckor megszűnt dobogni.”

Hét évvel a halála után, 1942-ben egy olvasói levél jelent meg a Nemzeti Sportban, bizonyos Hans Meincke írta Isztambulból: „Most tudtam csak meg, hogy Manno Miltiadés, a kiváló bajnok, a jeles művész, aki valamikor Münchenben iskolatársam volt, s akivel azóta jó barátságban voltam, meghalt. Erről eddig nem értesülhettem, mert nagy világháborúli úton voltam s most Kelet-Ázsiából tértem vissza, ahol az európai eseményekről keveset hallottam. Manno Miltiadés halála óriási veszteséget jelent. Nagy művész volt, de nem tudott úgy élni, ahogyan szeretett volna.”

RR

Képirás (52.)

A legendák szerint 1918-ban, a világháborús harcok őszi megszűntét követően Amerikából a magyar fővárosba befutó első táviratok egyike aziránt érdeklődött, létezik-e még Mauthner Ödön magkereskedelmi vállalata.

Búzát az ocsútól

Hazánkban különösen a kiegyezés utáni esztendőkből pörgött föl az ipari termelés. A gyárak egyre több embert foglalkoztattak, ám ennek ellenére az 1800-as évek végén a lakosság csaknem hetven százalékáig még mindig földművelésből élt. Külön keserűség, hogy a nemzetgazdaságnak ez utóbbi ága a hetvenes-nyolcvanas években messze le volt maradva az európai átlagtól. Természetesen akadtak üdítő kivételek, mint József főherceg kisjenője, gróf Esterházy Pál bujáci vagy Károlyi György alföldi gazdaságai, ám összességében mégis a rendkívül alacsony hatások voltak jellemzők.

Az 1848-ban született Mauthner Ödön volt az első, aki felismerte, olyan kereskedelmi vállalatot kell alkotni, mely kimagasló csiraképességű, első osztályú vetőmaggal látja el a hazai termelőket és birtokosokat. A középiskolát végzett ifjú a fentebb említett mintagazdaságokban töltötte gyakornokéveit, miközben ezzel párhuzamosan beiratkozott a magyaróvári Mezőgazdasági Akadémiára. Szabadidejében hosszú tanulmányutakat tett külföldön, így többek közt az akkor a magtermesztés apostolának tekintett szászországi Kolbe professzor laboratóriumába is eljutott.

A tudós szimpátiáját elnyerte a feltörekvő magyar ifjú, így először segédként alkalmazta, majd szerény ösztöndíjat szerzett neki, s németországi körútra küldte. Mauthner éles szemmel gyűjtötte a tapasztalatokat, s már ekkor kiszemelte leendő üzleti partnereit. Munkás éve alatt jelentékeny vagyont, mintegy tízezer forintot sikerült összegyűjtenie. Ezzel, illetve a fejében lévő tudással támogatva nyitotta meg 1874. július 13-án Budapesten magforgalmi részvénytársaságát.

Mauthner fellépéséig Magyarországon szinte kizárólag külföldről beszerzett magot vetettek. Az import bizonytalan volt, a rossz termésért pedig nem lehetett panaszra menni sehová. Az a néhány honi termelő, aki e bizniszben utazott, nem ren-

delkezett a továbblépéshez szükséges tapasztalattal, s ennek hiányában a befektetett tőke szinte biztos elvesztésével lehetett számolni. Mindezeket figyelembe véve érthető, ha a mezőgazdász társadalom kimagasló örömmel és érdeklődéssel fogadta az új vállalkozást. A termelők nem csalódtak, Mauthner már 1875-ben elhozta az Országos Magyar Gazdasági Egyesület Nagy Aranyérmét, melyet 1896-ig huszonöt másik elismerés követett. Üzletében az első években a gabonafélék nemestített terméseit kínálta vevőinek, de igen korán felismerte, hogy óriási lehetőségek rejlenek a takarmánymagvakban is. A folyamatosan bővülő piac biztosította a fejlesztések anyagi hátterét, így az 1880-as évek elején az árjegyzékekben sorra tűntek fel a lucerna-, lóhere- és fűfélék.

Mauthner Ödön sikereit látva természetesen mások is felismerték, s belevágtak a magbizniszbe. Egyikük Mayr Károly volt, aki a termékek mellett főleg virághagymákat kínált. Az 1850-es években alapított, majd a nyolcvanas években fejlődésnek indult belvárosi boltjának a Király utca 82. szám alatt voltak termelői kerti. Mauthner másik versenytársa Szávost Alphons lett, akinek az Arany János utca 11.-ben működött – ma így mondanánk – csomagküldő-vállalkozása. Egyik sem élte meg az első világháború végét.

Érdeemes kitérni az akkori gépesítettségre, mely alapjaiban határozta meg a magválogatást s ezáltal a minőséget. A fennmaradt árjegyzékek tanúsága szerint egy-egy osztályozó, gyomnövénymag-mentesítő masina ára akkoriban két-háromezer korona körül járt. Mauthneréknek csak a Rottenbiller utcai telepen húsz ilyen berendezésük sorjázott a pincében.

Mivel a vállalkozó egy-egy tasakon átlagosan öt-huszonöt fillért, míg egy zsákon kettő-négy koronát keresett, szabadon elgondolható, milyen óriási mennyiséget kellett értékesítenie ahhoz, hogy ne menjen tönkre, mi több, fejlődjön. És ekkor

még szót sem ejtettünk az adókról, illetve az alkalmazottak bérééről. A cég 1895-re már európai ismertséggel dicsekedhetett. Az alapítóra záporoztak a kitérítések, s már nem volt elég felület a hirdetésekben, hogy feltüntessék, milyen királyi és császári beszállítói címet szerzett az esztendő folyamán. Mauthner Ödön I. Ferenc József a róla elnevezett rend lovagkeresztjével jutalmazta, de küldött medáliát az orosz cárnak, a bolgár fejedelem, valamint a román és a szerb király is.

Mauthner Ödön bizonyíthatóan több tízezer forintot, majd az 1892-es pénzreform után koronát áldozott az érdemes birtokosok támogatására. Őket ugyanis meggyőzte, megéri csak vetőmagot termelni. Elévülhetetlen érdeme, hogy importőrből exportőrré tette államunkat.

Mauthner fölismerte azt is, ha valóban nagyra kíván válni, ki kell lépnie a kontinensről. E cél érdekében kétszáz ezer koronás befektetéssel partnereket szerzett Észak- és Dél-Amerikában, Ázsiában és Afrikában. Bár az első világháború veszteség miatt kint szorult árukészleten csaknem félmillió, 1914-es áron számolt koronát bukott, ezeket a kapcsolatokat a világegyetem után sikerült újjáélesztenie. A legendák szerint a békekötést követően Amerikából a magyar fővárosba befutó első táviratok egyike az iránt érdeklődött, létezik-e még Mauthner Ödön cége?

Az alapító az 1910-es években adta át vállalatát két fiának, Alfrédnak és Pálnak. A részvénytársaság túlélte a húszas-harmincas évek gazdasági világválságát, mi több, még a második világháború sem tudta tönkretenni. Pedig jó pár bomba becsapódott a Rottenbiller utcai központba.

Végül hatalmi szóval, azaz államosítással szüntették meg a társaságot 1947-ben.

LÁZIN MIKLÓS ANDRÁS